

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра економічної безпеки та приватного права**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор НАВС
полковник поліції

Станіслав ГУСАРЄВ

2024

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ**

Статус дисципліни
Рівень вищої освіти
Ступінь вищої освіти
Форми здобуття вищої освіти
Мова викладання
Форма підсумкового контролю

обов'язкова
другий (магістерський)
магістр
заочна
українська
залік

Київ-2024

Розробники:

Надія МОРГУН – професор кафедри економічної безпеки та приватного права, кандидат юридичних наук, доцент

Марина ВЕДЕНЯПІНА - доцент кафедри економічної безпеки та приватного права, кандидат юридичних наук;

Олександр СКАПОУЩЕНКО - старший викладач кафедри економічної безпеки та приватного права, кандидат юридичних наук.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри економічної безпеки та приватного права
протокол від 17.10.2024 року № 5.

Завідувач кафедри

Лариса ГЕРАСИМЕНКО

Схвалено науково-методичною радою НАВС
Протокол від 25.10. 2024 року № 9

Голова науково-методичної ради

Станіслав ГУСАР

Результати перегляду робочої програми навчальної дисципліни

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

протокол засідання кафедри
від _____. 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від _____. 202_ № ____
Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

протокол засідання кафедри
від _____. 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від _____. 202_ № ____
Голова НМР

Робоча програма переглянута на 20__/20__ н.р. без змін; зі змінами (Додаток ____).

протокол засідання кафедри
від _____. 202_ № ____
Завідувач кафедри

протокол науково-методичної ради
від _____. 202_ № ____
Голова НМР

1. Загальні відомості про навчальну дисципліну

Предметом вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання економіки України» є правові засади (встановлені державою правила поведінки учасників економічних відносин) діяльності держави щодо упорядкування, охорони та розвитку суспільних відносин в сфері економіки України.

Мета й завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання економіки України» є засвоєння здобувачами вищої освіти основоположних знань щодо загальних закономірностей та особливостей застосування нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини в сфері економіки України.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Правове регулювання економіки України» є: з'ясування економічної сутності і правової природи відносин в сфері економіки України; аналіз суб'єктно-об'єктних характеристик суспільних правовідносин в економічній системі; ознайомлення з принциповими положеннями права у сфері економіки України, сукупністю нормативно-правових актів, які регулюють правовідносини в економічній системі; узагальнення практики застосування законодавства щодо регулювання суспільних відносин, що виникають в економіці держави; набуття навичок щодо використання отриманих знань у практичному застосуванні норм законодавства України у публічному управлінні.

Пререквізити: концептуальні підходи теорії управління, концептуальні засади формування та реалізації державної політики, публічне адміністрування.

Постреквізити: антикорупційна політика.

Компетентності відповідно до освітньо-професійної програми «Публічне управління та адміністрування»:

Загальні компетентності

ЗК03 здатність розробляти та управляти проєктами;

ЗК 07 здатність генерувати нові ідеї;

ЗК08 формування «soft skills»

індивідуальних:

власність приймати рішення та вирішувати проблеми; вміння чітко ставити завдання і формулювати цілі.

комунікативних:

менеджмент знань та інформаційвміння працювати в команді;

управлінських:

уміння вирішувати проблемні ситуації.

Фахові компетентності

ФК06 Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України;

ФК08 Здатність розробляти стратегічні документи розвитку соціально-економічних систем на вищому, центральному, регіональному, місцевому та організаційному рівнях.

Результати навчання:

РН02 Розв'язувати складні задачі публічного управління та адміністрування, враховуючи вимоги законодавства, виявляти правові колізії та проблеми, розробляти проекти нормативно-правових актів для їх усунення.

РН03 Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції;

РН07 Уміти розробляти національні/регіональні програмні документи щодо розвитку публічного управління, використовуючи системний аналіз і комплексний підхід, а також методи командної роботи.

Знання, уміння, навички

- знання в межах своєї професійної компетенції нормативно-правових положень із забезпечення економічної безпеки держави та функціонування його суб'єктів;

- навички самостійного збору з різних джерел з використанням засобів інформатизації та комп'ютерних технологій правової інформації для розроблення проектів різноманітної спрямованості (інноваційних, управлінських, з внесення змін, з реорганізації управлінських та загальноорганізаційних структур);

- навички виявлення дискусійних та проблемних аспектів у чинних національних/регіональних програмах розвитку публічного управління та використання методології системного при формулюванні пропозицій щодо змісту національних/регіональних програм розвитку публічного управління.

2. Структура навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма здобуття вищої освіти	заочна форма здобуття вищої освіти
Кількість кредитів ECTS - 2	Рік підготовки	
		2
	Семестр	
		3
Загальна кількість годин - 60	Лекції	
		4
	Семінарські заняття	
		4
	Практичні заняття	
		2
	Самостійна робота	
		50
	Вид контролю	
		залік

3. Тематичний план

(Заочна форма навчання, державне замовлення)

№ з/п	Назва теми	Нормативний обсяг годин	З НИХ				
			Усього годин з викладачем	З НИХ			самостійна робота
				лекції	семінарські заняття	практичні заняття	
1	Тема 1. Правове регулювання економіки: змiст та інструментарій	14	4	2	2		10
2	Тема 2. Основи правового регулювання господарських відносин в Україні	24	4	2		2	20
3	Тема 3. Основні аспекти фінансового права в Україні	22	2		2		20
	Усього годин	60	10	4	4	2	50

Підсумковий контроль: залік

4. Плани семінарських і практичних занять

Заочна форма навчання, державне замовлення

Тема 1. Правове регулювання економіки: зміст та інструментарій – 2 год.

- *Навчальні питання до семінарського заняття*

1. Економіка як об'єкт правового регулювання. Достатність меж правового регулювання
2. Специфічні риси державного регулювання економіки в Україні
3. Правове регулювання захисту інтересів суспільства і держави в Україні (соціального захисту)
4. Інструментарій правового регулювання економіки в Україні: якість, результативність застосування та вплив на виникнення кримінальних правопорушень економічного спрямування
5. Актуальні проблеми правового регулювання економіки в Україні

Тема 2. Основи правового регулювання господарських відносин в Україні - 2 год.

Навчальні питання та завдання до практичного заняття

Питання до практичного заняття

1. Видові особливості організаційно-правових форм господарської діяльності
2. Підстави та порядок припинення господарської діяльності. Банкрутство
3. Поняття, зміст, ознаки та принципи державного регулювання господарських правовідносин
4. Поняття та підстави господарсько-правової відповідальності
5. Правові засади захисту економічної конкуренції

Практичні завдання

Завдання 1

ТОВ «Вега» протягом року торгувало пестицидами - регуляторами росту рослин, не придбавши при цьому ліцензії на здійснення цього виду діяльності. Податкова інспекція подала позов про ліквідацію товариства. Товариство проти позову заперечувало, посилаючись на те, що торгівля без ліцензії не може бути підставою для ліквідації товариства.

Запитання

1. Які підстави передбачено законодавством для ліквідації господарських товариств?
2. Чи може бути торгівля без ліцензії підставою для ліквідації товариства?

3. Чи загрожує керівникам товариства кримінальна відповідальність за провадження безліцензійної діяльності?

4. Чи має право податковий орган подавати подібний позов?

5. Яке рішення має прийняти суд?

Завдання 2

Мале приватне підприємство «Карпати», отримавши необхідні ліцензії у 2020 р., здійснює оптову торгівлю етиловим, коньячним і плодовим спиртом та роздрібну торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами.

Фахівці податкової служби за участі співробітників Національної поліції на початку 2022 р. перевірили наявність ліцензій на право виробництва та продаж алкоголю і тютюну і висунули претензію власнику щодо втрати чинності ліцензій.

Власник підприємства відкинув обвинувачення щодо недійсності ліцензії, стверджуючи, що ліцензія видається на необмежений строк, посилаючись на ч. 13 ст. 12 Закону України від 02.03.2015 № 222-VIII «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Запитання

Чи мають правові підстави претензії фахівців податкової служби власнику щодо втрати чинності ліцензій?

Чи мають правові підстави заперечення власника підприємства?

Завдання 3

ТОВ «Прогрес» звернулось до Міністерства Внутрішніх справ України (надалі – МВС) із заявою про отримання ліцензії на провадження охоронної діяльності.

Відповідний працівник МВС відмовився прийняти цю заяву. Натомість він надав керівнику ТОВ «Прогрес», який подавав зазначену заяву, банківські реквізити Благодійного фонду «Правоохоронець» і сказав, що для отримання ліцензії ТОВ «Прогрес» повинно перерахувати на банківський рахунок даного благодійного фонду 25000 грн., після чого подати до МВС заяву про отримання ліцензії на провадження охоронної діяльності разом з квитанцією про сплату зазначених коштів.

Керівник ТОВ «Прогрес» зазначив, що вимога працівника МВС є незаконною, так як нормативно-правові акти, що регулюють правовідносини у сфері ліцензування охоронної діяльності, не передбачають сплати здобувачами ліцензій будь-яких коштів до благодійних фондів. На що працівник МВС відповів, що дійсно нормативно-правові акти, за допомогою яких здійснюється правове регулювання правовідносин у сфері ліцензування охоронної діяльності, не передбачають сплати здобувачами ліцензій будь-яких коштів до благодійних фондів. Проте, МВС згідно зі статтями 12 та 14 Господарського

кодексу України здійснює не правове, а державне регулювання господарської діяльності за допомогою такого засобу, як ліцензування. Тому МВС вправі вимагати від здобувачів ліцензій вчинення дій, спрямованих на забезпечення реалізації єдиної державної політики у сфері ліцензування, захист економічних і соціальних інтересів держави та суспільства, зокрема, вимагати сплати коштів до благодійних фондів, діяльність яких приносить користь суспільству.

Запитання

Чи є законними вимоги та пояснення працівника МВС?

Що таке нормативне правове регулювання? Які державні органи здійснюють нормативне правове регулювання охоронної діяльності?

Що таке індивідуальне правове регулювання? Які державні органи здійснюють індивідуальне правове регулювання охоронної діяльності?

Чи здійснює МВС індивідуальне правове регулювання охоронної діяльності, видаючи відповідним здобувачам ліцензії на провадження охоронної діяльності?

Чи може правове регулювання бути не державним, а державне регулювання - не правовим?

Чи є державне регулювання і правове регулювання синонімами. Обґрунтуйте свою відповідь.

Завдання 4

Прокурор звернувся до суду із позовом про скасування державної реєстрації підприємства з іноземними інвестиціями у формі товариства з обмеженням відповідальністю заснованого такими особами:

особа без громадянства;

15-річний громадянин України;

казенне підприємство;

споживчий кооператив;

благодійний фонд.

Як підстави позову прокурор навів такі:

згідно з чинним законодавством всі зазначені вище особи не вправі виступати засновниками господарських товариств;

неможливим є створення підприємства з іноземними інвестиціями без участі іноземних фізичних або юридичних осіб.

Запитання

Чи правомірні вимоги прокурора?

Завдання 5

Публічне акціонерне товариство "Промінь" уклало договір про спільну діяльність щодо обслуговування та охорони автотранспортних засобів працівників та гостей бізнес-центру корпорації "Старт" на виділеному

корпорацією майданчику. Органи державної фіскальної служби, проводячи перевірку діяльності ПАТ "Промінь", висунули вимоги обом учасникам договору щодо необхідності придбання ліцензії на здійснення такої діяльності.

Запитання

Чи відповідають чинному законодавству вимоги органів державної податкової служби?

Завдання 6

Головне управління ДФС України у м. Києві звернулось до ПАТ "Зоря" з попередженням про притягнення ПАТ до відповідальності у зв'язку з порушенням вимог чинного законодавства. На думку податківців, порушення законодавства полягало в неoderжанні ліцензії на послуги із перевезення працівників цього підприємства з роботи додому автобусом, що був спеціально придбаний заводом з такою метою.

Запитання

1. Чи вважається діяльність підприємства зі здійснення автотранспортних перевезень власних працівників господарською? Чи має це значення у ситуації, що розглядається?

2. Чи потрібен спеціальний дозвіл (ліцензія) на здійснення подібних автотранспортних перевезень?

Завдання 7

Мале приватне підприємство, що здійснює оптову торгівлю замороженими продуктами, заборгувало своїм постачальникам велику суму коштів. Власник підприємства вирішив, що він зможе самостійно у правовому полі вирішити питання погашення заборгованості, не користуючись послугами юристів. Він ретельно опрацював Закон України «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» від 14.05.1992 р. № 2343-XII і вирішив, що можна в його випадку застосувати таку судову процедуру банкрутства як мирова угода.

Господарський суд відмовив у відкритті провадження щодо банкрутства підприємства.

Запитання

Чому господарський суд відмовив у відкритті провадження щодо банкрутства підприємства?

Завдання 8

Приватний підприємець П. Сидоренко збирається укласти договір підряду з ПАТ «Будмайстер». Але хвилюючись, що підрядник буде неналежним чином виконувати свої обов'язки, приватний підприємець має намір зробити певні застереження щодо відповідальності підрядника у договорі, а саме:

встановити пеню за порушення строків виконання робіт у розмірі 800 грн. за день, а за прострочення більш, ніж 10 днів передбачити штраф у розмірі 30 % від вартості робіт;

встановити штраф за неякісну роботу підрядника у розмірі 20 % від вартості робіт;

передбачити відмову від оплати роботи підрядника за дострокове виконання робіт.

Запитання

Про якій санкції йдеться: оперативно-господарські або адміністративно-господарські?

Що становить собою договір підряду?

Чи правомірні санкції, які приватний підприємець має намір включити до договору?

Завдання 9

Між приватними підприємствами «Захід» та «Світоч» укладений договір купівлі-продажу, відповідно до якого підприємство «Захід» продав офісне обладнання підприємству «Світоч». У договорі у розділі «Відповідальність сторін» вказане застереження, що продавець не несе відповідальності за якість обладнання, а всі претензії стосовно якості покупець має пред'являти до виробника обладнання.

Запитання

Чи правомірне зазначене застереження?

Які види санкцій можна передбачити в договорі?

Про якій санкції йдеться: оперативно-господарські або адміністративно-господарські?

Принципова відмінність оперативно-господарських та адміністративно-господарських санкцій

Тема 3. Основні аспекти фінансового права в Україні - 2 год.

Навчальні питання до семінарського заняття

1. Призначення та функції фінансів. Приватні та публічні фінанси. Фінансові ресурси та їх види. Поняття фінансової системи та її структурні елементи

2. Структура фінансового права

3. Правові засади фінансового контролю в Україні.

4. Поняття, зміст, ознаки та принципи державного регулювання фінансових правовідносин

5. Поняття та підстави відповідальності у фінансовому праві

5. Завдання для самостійної роботи

Тема 1. Правове регулювання економіки: зміст та інструментарій

1. Принципові засади з правового регулювання економічної системи України
2. Співвідношення правового регулювання з державним управлінням: основні підходи до вирішення питання в сучасній юридичній доктрині
3. Методи правового регулювання економічної системи: правове регламентування та розпорядчо-юридичні дії
4. Форми, напрями та особливості правового регулювання економічної системи
5. Методи дотримання правових норм: метод переконання, засоби примусу

Тема 2. Основи правового регулювання господарських відносин в Україні

1. Об'єкт та суб'єкти у господарських правовідносинах
2. Видові особливості організаційно-правових форм господарської діяльності
3. Особливості правового статусу фізичної особи – підприємця
4. Підстави та порядок припинення господарської діяльності. Банкрутство
5. Поняття та підстави господарсько-правової відповідальності
6. Утворення і припинення суб'єкта господарювання
7. Поняття та класифікація договорів у сфері господарювання

Тема 3. Основні аспекти фінансового права в Україні

1. Приватні та публічні фінанси
2. Фінансові правовідносини: суб'єкти, об'єкт, зміст, види, права та обов'язки учасників, виникнення, зміна та припинення
3. Предмет, метод, система, інститути та джерела фінансового права
4. Особливості сучасної фінансової системи України
5. Поняття, ознаки, структура, особливості, класифікація, види та реалізація фінансово-правових норм

6. Індивідуальні завдання

Тематика реферативних повідомлень:

1. Застосування методології проєктного підходу до підвищення якості законодавства у сфері економіки України
2. Форми та умови взаємодії міжнародного економічного права та системи правового регулювання економічної системи в Україні
3. Правові форми участі держави та органів місцевого самоврядування в регулюванні господарської діяльності

4. Поняття та підстави виникнення та припинення господарських зобов'язань
5. Загально-правовий зміст юридичної відповідальності суб'єктів фінансового права
6. Поняття та склад, суб'єкти та об'єкт фінансового правопорушення
7. Відповідальність за фінансові правопорушення
8. Сутність, завдання, об'єкти, суб'єкти державного фінансового контролю
9. Сутність, завдання, об'єкти, суб'єкти державного фінансового моніторингу
10. Актуальні проблеми господарського законодавства

7. Методи навчання

Основними формами проведення занять з навчальної дисципліни «Правове регулювання економіки України» є лекційні, семінарські та практичні заняття, самостійна робота здобувачів вищої освіти. Після закінчення вивчення цієї навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти складають залік.

Словесні методи:

Розповідь-пояснення використовується під час навчання здобувачів вищої освіти протягом лекції. За метою виділяються такі види розповіді: розповідь-вступ, розповідь-повість, розповідь-висновок. Ефективність зазначеного методу залежить головним чином від уміння викладача розповідати, дохідливості та доступності інформації, від поєднання його з іншими методами навчання.

Бесіда – це діалог між викладачем та здобувачем вищої освіти, який дає можливість за допомогою цілеспрямованих і вміло сформульованих питань спрямувати здобувача на активізацію отриманих знань. Саме за допомогою їх викладач активізує діяльність здобувачів вищої освіти, ставлячи їм запитання для розмірковування, розв'язання проблемної ситуації.

Лекція – служить для пояснення теми; її типовими ознаками, є тривалість запису плану та рекомендованої літератури, уведення та характеристика нових понять, розкриття та деталізація матеріалу, завершальні висновки викладача, відповіді на запитання.

Наочні методи:

Ілюстрація – допоміжний метод при словесному методі, її значення полягає в яскравішому викладенні та показі власної думки.

Демонстрація характеризується рухомістю засобу демонстрування, наприклад, демонстрація навчальних фільмів.

Навчальна робота під керівництвом викладача – самостійна робота. До неї належать написання рефератів, доповідей, самостійні письмові роботи, контрольні роботи, написання тестів.

Рольова гра:

пояснення фабули (змісту й умов гри);
підготовку дійових осіб для виконання своїх ролей;
підготовку здобувачів-експертів, ведучого.

Важливе місце посідають **практичні методи навчання**, а саме, виконання практичних завдань дає можливість отримати практичні навички визначення проблемних питань запобігання корупції, побудови на їх підставі відповідних висновків та рекомендацій щодо вдосконалення антикорупційної політики.

8. Форми та методи контролю, критерії оцінювання результатів навчання

Форми контролю – залік, усне та письмове опитування. Контроль самостійної та індивідуальної роботи здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених даною програмою.

Контроль. Перевірка глибини засвоєння знань, рівня сформованості навичок та умінь здобувачів вищої освіти відбувається у формі поточного, проміжного та підсумкового видів контролю.

Поточний контроль успішності – це систематична перевірка знань здобувачів, яка проводиться викладачем на поточних заняттях відповідно до розкладу занять. Поточний контроль здійснюється на кожному семінарському та практичному заняттях відповідно до конкретних цілей теми з метою перевірити ступінь та якість засвоєння матеріалу, що вивчається. В процесі поточного контролю оцінюється самостійна робота здобувача щодо повноти виконання завдань, рівня засвоєння навчальних матеріалів, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи та ін.

Поточний контроль здійснюється через оцінювання усних відповідей щодо проблем для обговорення, передбачених планом практичних занять, а також шляхом:

- проведення експрес-опитувань,
- тестування,
- підготовки доповідей і рефератів,
- написання самостійних і модульних контрольних робіт.

При оцінюванні враховується глибина теоретичних знань здобувачів вищої освіти і вміння застосовувати їх на практиці.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку після закінчення вивчення навчальної дисципліни. Мета підсумкового контролю – виявити

засвоєння навчальної дисципліни в цілому, розуміння навчального матеріалу, взаємозв'язок змісту навчального матеріалу, логіку його засвоєння тощо.

При підсумковому контролі застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, FX, F)

Критерії оцінювання результатів навчання

Основними критеріями, що характеризують рівень компетентності здобувача вищої освіти при оцінюванні результатів поточного та підсумкового контролів, є такі:

- виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;
- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- вміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку і розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);
- вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних завдань;
- вміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Розподіл балів, що присвоюються здобувачеві

Накопичення балів з тем за усі види робіт				Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
<i>max 60 %</i>				<i>max 40 %</i>	<i>max 100 %</i>
Тема 1	Тема 2	Тема 3	Самостійна робота	залік	
5	5	5	5	40	100

Оцінювання компетентності здобувача вищої освіти з навчальної дисципліни та виставлення підсумкової кількості балів здійснюється шляхом встановлення відповідного рівня знань за кожне навчальне заняття та виставлення балів від 3 до 5, при цьому 2 – незадовільно і потребує перескладання

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90-100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього рівня
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	незадовільно	Fx	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення курсу

9. Інструменти, обладнання, програмне забезпечення, використання яких передбачає дисципліна

Під час вивчення дисципліни «Правове регулювання економіки України» використовуються мультимедійний проектор, ресурси дисципліни на платформі Moodle (тексти лекцій, плани семінарських та практичних занять, тематичні та підсумкові тести), що дозволяє проводити дистанційне навчання з дисципліни.

10. Перелік контрольних питань для підсумкового контролю з навчальної дисципліни «Правове регулювання економіки України»

1. Принципи, форми, напрями та особливості правового регулювання економічної системи
2. Методи правового регулювання: правове регламентування та розпорядчо-юридичні дії
3. Вимоги до форм правового регулювання економічної системи
4. Правові норми як засіб регламентування системи органів виконавчої влади
5. Співвідношення правового регулювання з державним управлінням: основні підходи до вирішення питання в сучасній юридичній доктрині
6. Правові форми участі держави та органів місцевого самоврядування в регулюванні господарської діяльності
7. Об'єкт та суб'єкти у господарських правовідносинах
8. Підстави та порядок припинення господарської діяльності.

9. Поняття, зміст, ознаки та принципи державного регулювання господарських правовідносин

10. Поняття та підстави господарсько-правової відповідальності

11. Предмет та джерела фінансового права

12. Сутність, завдання, об'єкти, суб'єкти державного фінансового контролю

13. Сутність, завдання, об'єкти, суб'єкти державного фінансового моніторингу

14. Поняття та склад фінансового правопорушення

15. Відповідальність за фінансові правопорушення

16. Бюджетно-правові відносини: особливості, види, суб'єкти

17. Бюджетні запити, бюджетні призначення та бюджетні асигнування

18. Розпорядники бюджетних коштів та їх повноваження

19. Кошторисно-бюджетне фінансування: сутність, принципи та об'єкти

20. Порядок складання кошторису бюджетної установи

21. Публічні доходи, правові основи їх встановлення, характерні риси та класифікація

22. Податкові правовідносини, види та податкові норми

23. Податковий кодекс України як джерело податкового права

24. Суб'єкти податкових правовідносин

25. Сутність та завдання податкового права

26. Порядок складання Державного бюджету України

27. Актуальні проблеми реалізації законодавства в сфері економіки України

28. Типи економічних систем і характеристики ринкової економіки

29. Вплив обмеженості ресурсів на економічні відносини

30. Інструменти правового регулювання економіки

31. Основні відмінності між ринковою, командно-адміністративною та змішаною економікою

32. Регулювання ціноутворення та баланс попиту і пропозиції у ринковій економіці

33. Завдання державного регулювання економіки

34. Роль правового регулювання в економічній діяльності

35. Основні види господарських відносин та їхні особливості

36. Організаційно-правові форми суб'єктів господарювання в Україні

37. Вплив господарського законодавства на діяльність суб'єктів господарювання

38. Роль держави в регулюванні господарських відносин

39. Процес державної реєстрації суб'єктів господарювання

40. Класифікація господарських правовідносин
41. Основні відмінності між комерційними та некомерційними суб'єктами господарювання
42. Основні види господарської діяльності в Україні
43. Переваги та недоліки організаційно-правових форм суб'єктів господарювання
44. Процес ліцензування та його вплив на господарську діяльність
45. Банкрутство суб'єкта господарювання: поняття, умови визнання
46. Основні відмінності між приватними та публічними фінансами
47. Особливості сучасної фінансової системи України
48. Порядок затвердження Державного бюджету України
49. Порядок організаційно-правового забезпечення виконання Державного бюджету України
50. Фінансові правовідносини та їхні види
51. Суб'єкти та об'єкт фінансового правопорушення
52. Функції фінансів у публічному управлінні
53. Основні галузі фінансового права в Україні
54. Фінансова відповідальність у фінансовому праві
55. Правові механізми, що застосовуються для контролю фінансових відносин
56. Процес управління публічними фінансами в Україні
57. Актуальні проблеми фінансового права в Україні
58. Методи державного регулювання економіки
59. Система та інститути фінансового права
60. Значення бюджетного права для фінансової стабільності України

11. Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Конституція України: Конституція. Закон від 28.06.1996 № 254к/96ВР. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/254k/96
2. Господарський кодекс України: Кодекс України, Закон від 16.01.2003 № 436-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>.
3. Кодекс України з процедур банкрутства: Кодекс України, Закон від 18.10.2018 № 2597-VIII. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
4. Бюджетний кодекс України : Кодекс України, Закон від 08.07.2010 № 2456-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17
5. Податковий Кодекс України : Кодекс України, Закон від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17

6. Митний кодекс України : Кодекс України, Закон від 13.03.2012 № 4495-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4495-17

7. Цивільний кодекс України : Кодекс України, Закон від 16.01.2003 № 435-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15.

8. Про банки та банківську діяльність : Закон України від 07.12.2000 № 2121-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14#Text>

9. Про валюту і валютні операції : Закон України від 21.06.2018 № 2473-VIII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19

10. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо захисту права власності : Закон України від 03.10.2019 № 159-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/159-20#Text>

11. Про внесення змін до статті 17 Закону України «Про публічні закупівлі» у зв'язку з прийняттям Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення досудового розслідування окремих категорій кримінальних правопорушень» : Закон України від 03.11.2020 р. № 954-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/954-20#Text>

12. Про внесення змін до Закону України «Про публічні закупівлі» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення публічних закупівель: Закон України від 19.09.2019 р. № 114-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/114-20>

13. Про державну допомогу суб'єктам господарювання : Закон України від 1.07.2014 № 1555-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1555-18>

14. Про державну реєстрацію юридичних, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

15. Про джерела фінансування органів державної влади : Закон України від 30.06.1999 № 783-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/783-14#Text>

16. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України № 361-IX від 06.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>

17. Про збір і облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України від 08.07.2010 № 2464-У. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/2464-17

18. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1560-12#Text>

19. Про інститути спільного інвестування : Закон України від 05.07.2012 № 5080-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/5080-17

20. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.08.2015 № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
21. Про концесію : Закон України від 03.10.2019 № 155-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-20#Text>
22. Про міжнародні договори України : Закон України від 29.06.2004 № 1906-IV (у ред. від 02.01.2020). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1906-15#Text>
23. Про Національний банк України : Закон України від 20.05.1999 № 679-XIV. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
24. Про національну безпеку України : Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text>
25. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності : Закон України від 05.04.2007 № 877-V URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16#Text>
26. Про основні засади здійснення державного фінансового контролю в Україні : Закон України від 26.01.1993 № 2939-XII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2939-12>.
27. Про особливості створення та діяльності централізованих закупівельних організацій : постанова Кабінету Міністрів України від 27.12.2018 р. № 1216. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1216-2018-%D0%BF>
28. Про пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні : Закон України від 08.09.2011 № 3715-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3715-17>
29. Про публічні закупівлі : Закон України від 25.12.2015 р. № 922-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/922-19#Text>
30. Про Рахункову палату : Закон України від 02.07.2015 № 576-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/576-19%20#Text>
31. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17
32. Про спеціальний режим інноваційної діяльності технологічних парків : Закон України від 16.07.1999 № 991-XIV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/991-14>
33. Про стандартизацію : Закон України від 05.06.2014 №1315-VII. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18
34. Про цінні папери і фондовий ринок : Закон України від 23.02.2006 № 3480-IV. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/3480-15.
35. Про ціни і ціноутворення : Закон України від 21.06.2012 № 5007-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5007-17#Text>

36. Про затвердження Положення про Державну аудиторську службу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 03.02.2016 р. № 43. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/43-2016-%D0%BF>.

37. Про затвердження Положення про Державну службу фінансового моніторингу України : Постанова Кабінету Міністрів України від 29.07.2015. № 537. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/537-2015-%D0%BF#Text>

38. Державний класифікатор України «Класифікація організаційно-правових форм господарювання». URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/nac_kls/op_dk002_2016.htm

39. Національний класифікатор України «Класифікація видів економічної діяльності», прийнятий та набутий чинності наказом Держспоживстандарту України 11.10.2010 № 457 (v0457609-10)(у ред. 24.02.2020 р.) URL: <http://sfs.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/pereliki-/128651.html>

40. Бутирський А. А. Господарське право : навч. посіб. Чернівці : Рута. 2020. 143 с.

41. Господарське право (загальна частина) : підручник / за ред. В.С.Щербини, В.В. Рєзнікової. К. : Ліра-К, 2021. 448 с.

42. Господарське право України : підручник / / М.І. Скільська, С.В. Сарана, О. А. Терещенко; за заг. ред. А.Л. Терещенка. К. : ун-т «Україна». 2021. 338 с.

43. Гуцаленко Л. В., Дерій В. А., Коцупатрий М. М. Державний фінансовий контроль : навч. посіб. 2-е вид. К. : ЦУЛ, 2019. 424 с.

44. Державний фінансовий контроль у публічному управлінні : навч. посіб. / за ред. В. М. Русіна та Б. С. Шулюк. Тернопіль : Осадца Ю.В., 2018. 214 с.

45. Склад і класифікація фінансових правовідносин / за ред. Н.П. Кучерявенка. Харків : Легас, 2016. 160 с.

46. Податкова система : навч. посіб. / І.С. Волохова, О.Ю. Дубовик, М.О. Слатвінська та ін.; за заг. ред. І. С. Волохової, О. Ю. Дубовик. Харків: «Діса плюс», 2019. 402 с.

47. Податкове право України : підручник / О.О. Головашевич, А.М. Котенко, Є.М. Смичок та ін.; за ред. М.П. Кучерявенка, Н.А. Маринів. Харків : Право, 2019. 440 с.

48. Радченко О. Право грошового обігу як підгалузь фінансового права. URL: <http://pgp-journal.kiev.ua/archive/2020/10/35.pdf>

49. Трегубенко Г. П. Господарське право: навч. посіб. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 107 с.

50. Фінансове право : підручник / О.О. Дмитрик, І. Є. Криницький, О.А. Лукашев та ін.; за ред. М. П. Кучерявенка, О. О. Дмитрик. Харків : Право, 2019. 416 с.

Додаткова література:

1. Затверджено нову систему валютного регулювання. URL: https://biz.ligazakon.net/ua/news/183195_zatverdzheno-novu-sistemu-valyutnogo-regulyuvannya

2. Нова система валютного регулювання: перевірки документів, ліцензування, підтвердження угод із НБУ. URL: <https://interbuh.com.ua/ua/documents/ib/9095/127101>

3. Податкова система: конспект лекцій з дисципліни «Податкова система» : навч. посіб. /уклад. А.В. Гречко. К., 2018. 171 с.

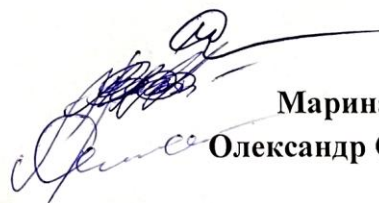
4. Правознавство : навч. посіб. / М.М. Пендюра, О.Я. Лапка, А.Л.Калінюк та ін. К. : 7БЦ. 2022. 548 с.

5. Тимохова Г. Б. Фінанси, гроші та кредит : навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. К. : Кондор, 2019. 592 с.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України: <http://www.nbuv.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Верховної Ради України: <https://www.rada.gov.ua/>
3. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України: <https://www.kmu.gov.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства фінансів України: <https://www.mof.gov.ua/uk/>
5. Офіційний сайт Національного банку України: <https://bank.gov.ua/>
6. Офіційний сайт МВС України. URL : <https://mvs.gov.ua/>.
7. Офіційний сайт Національної поліції України. URL : <https://www.npu.gov.ua/>

Підписи авторів РПНД:

 Надія МОРГУН
Марина ВЕДЕНЯПНА
Олександр СКАПОУЩЕКО